

(volt Székely Udvarhely)

A Székelység pártoktól független
politikai újsága

Előfizetési ár: egész évre 50 leu, félére 25 leu, negyed-
évre 12 leu 50 bani. Egyes szám 1 leu. A regátban 1 leu 50 bani.
Hirdetések díjszabás szerint. — Nyílt tér soronként 3 leu.

Felölös szerkesztő:
Ébert András.
Kiadja: A lapkiadó-társaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorheiu (Székelyudvar-
hely) Boulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31. sz.
Megjelen minden vasárnap

Nem törődünk

népünkkel, annak előhaladásával, a társadalmi bajokkal. A politikai szélmalomharc, a fehér kurzus örjögései az iskola-kérdés keresztül hajszolásánál lenyűgözi társadalmunkat. A legjobbak félreállanak és ölötett kézzel szemlélik azt a fanatizmust, amelynek hasonmását csak a középkor legsötétebb századaiban lehetjük fel.

Mindenben visszafelé fordítottuk a szekerünk rudját és a haladásra vágyakozó lélek irtózva szemléli mindezeket.

Most a „faj” védelme járja! A tulsó tábor köszörüli fegyvereit. S azalatt senki sem veszi észre azt az ellenséget, amely népünkön ül, égeti, fenyegeti, gyilkolja és befogja a szemét, hogy ne lásson, mit művel: az alkohol.

Tudományos bizonyosság, hogy nincs olyan csekély mennyisége a szeszitaloknak, amelyet biztos károsodás nélkül lehetne mindennap inni. Még a mindennapi mértékletes ivás is lassu mérgezés. Idegességnek, féltékenységnek, rossz emésztésnek, rakoncátlan szívnek, csökkent munkabírásnak, fokozódó léhaságnak, korai megrokkadásnak, elmebeli gyöngülésnek okozója csillog a mértékletes ivónak is a poharában.

Ez az a bibliai bűn, amelyet megbüntet a természet az apák fiaiban. Amikor kifogástalan jó családokban rossz gyermekek születnek, egészséges, becsületes, okos szülőknek csenevész, semmire sem való, féleszü utódai, akkor alassu, mértékletes

ivással megmérgezett csirasejteken keresztül a kedélyes, tréfás, szivvidító, vigasztaló alkohol-ördög vigyorog a szeme közé a jó családapának, aki nem tudja, melyik Istent káromolja a csapásért. A mértékletes ivó utódai sokszorosan nagyobb mértékben kapnak meg minden ragadós betegséget és sokszorosan nagyobb számban pusztulnak el benne. És maga a „mértékletes” az iszákosok legjobb mentsége, példaadója és vigasztalója; a berugott ember nem csábít senkit, a pohár bora mellett kedélyesen ülő tisztos polgárnak akárki szívesen követi a példáját és elindulván az ivás útján, ki tudja, hol áll meg?

Tudományos bizonyosság, hogy minden szükséges életműködés csökken az alkohol hatása alatt, hogy mindezt csak az alkoholinarkózis butaságában nem veszi észre az ember.

Az alkohol a rabszolgaság, az állati sorban való megnyugvás, a közömbösség, az egyén nyomorusága, az utódok pusztulása, a társadalom betegsége. Ez tehát komoly dolog és viccelésre nem alkalmas.

Ha komolyan „faj” védelemről volna szó, akkor ilyesmi felett keseregnénk! De itt nem a „faj”-ról van szó és azért csak ülünk nyugodtan pohárunk mellett, mondjunk egymásnak bárgyu elmésségeket és zengjük a bufelejtés dicséretét!...

D.

— Italmérési engedélyért közvetlen a pénzügyigazgatósághoz kell a folyamodványt ezentul is beadni.

A magyar demokrácia.

— Történelmi visszapillantás. —

Sokat beszélnek, irnak manapság a „demokráciá”-ról arról az irányról, amely a népakaratnak akar döntő befolyást adni, úgy a törvényhozásban, mint az állam kormányzatában. Ezt az irányt jelöli meg a görög eredetű „demokrácia” szó is, amely szóról-szóra lefordítva annyit jelent, mint „népuralom”. Ezzel szemben áll az „aristokrácia”, a született kiváltságosok (grófok, bárók, nemesek) uralma és az u. n. „theokrácia”, a papok uralma. Utóbbi a középkorban inquizióival, barbár kegyetlen-ségeivel és a vallásháborúkkal teljesen lejáratta magát. Néhány század óta nem mer önállóan fellépni, bár nem hiányzik ez a törekvése, hanem a mindenkorai aristokratákkal szövetkezve, részt biztosít magának a törvényhozásban és féltékenyen őrzi azokkal együtt nagykiterjedésű birtokait.

Innen érthető miért üldözik az aristokraták és a velük szövetségben álló főpapok oly ádáz kegyetlenséggel azokat az egyéneket, akik vérbeli demokraták. A régi magyar uralom alatt megtehették ezt egészen leplezetlenül. Aki demokratikus érzelmű volt, az nem kapott állást, vagyha már állásban volt, azt halálra kintózták folytonos áthelyezésekkel, mellőzésekkel, nem egyszer degradálással és elcsapatással. Gondosan ügyeltek, hogy a vármegyéhez fontosabb hivatalokhoz csakis mánások, elszegényedett nemesek kerüljenek. Gyönyörű szép „dzsentrí” világ volt ez, amely törvényhozásra, közoktatásra, társadalmi életre rányomta bélyegét.

A román imperium megváltoztatta az országhatárokat, a hivatalos nyelvet stb., de nem változtatta meg a lelkeket. Aki régebben is vérbeli demokraták voltak és nem áldemokraták (mert sajnos ilyenek is voltak), azok nem tekintették oly óriási és kétségbeesítő csapásnak a román imperiumot. Tudták azt, hogy az egy olyan tény, amelyet a háboru siettetett, de idővel magától is meglett volna. Erre öntudatlanul is, legjobban a dzsentrí uralom készítette elő a talajt. Így született meg a „megértés” gondolata s az a törekvés, hogy mindenkor demokratikus népünk, zökkenés nélkül helyezkedhessék el az új alakulatban. Ezért ítéltük el az irreden-

tizmust és a lelketlen izgatók munkáját.

A román imperium nem változtathatta meg aristokratáink és főpapjaink gondolkodás módját sem. Látni a fenyegető veszdelmet, mely őket a demokraták részéről érheti és félve a földosztásnak előrevetett árnyékától, véd- és dacsövetséget kötöttek. Ők akkoriban még nem lehettek demokratákká, hogy leszorítsák az igazi demokratákat. Ez számukra nagyon veszdelmes és végzetes fegyver lett volna. Fölcsaptak tehát az elcsatolt magyarság védelmezőinek és szitották, lángra lobbantották a sovinizmus tüzeit és dühét. A „megértés” hirdetőiből, barátaiból rene-gátok, hazaárulók lettek, akikre még nem is olyan régen köptek, hogy a társadalmi bojkottot, a következetesen keresztül vitt mindenféleterroret ne is említsük.

A demokráciát azonban így sem lehetett megölniök! Most már belátják, hogy nem értek el azzal semmit, amikor céljaik érdekében néhány egyént a hazaárulás keresztfájára szegeztek. A demokrácia szelleme csak megvan és ezzel nekik is számolniuk kell.

Számoltak is vele! Most már ők csapnak fel a demokrácia apostolainak. Nem, mintha ez elvük volna, hanem félnek, hogy a népet teljesen elveszítik önző, haszonleső céljaikra nézve és kiesnek a hatalomból: a törvényhozásból.

3 év óta ők a jó magyarok, a nemzetfontartók s most hozzá kell demokratákká is lesznek? Kellene-e ennél nagyobb öröm, ha tényleg így állana a dolog!

Perfid politikai sakkhúzás ez a részükről. Most már másodszor akarják leszorítani az igazi demokráciát azzal, hogy a saját kezelésük alá veszik. Kacaghat a „Méltóság Ur”, hogy „demokrata” lett! Mi is kacag-nánk rajta, ha nem volna annyira erkölcstelen és fölháborító.

Eddig csak patent magyarok voltak, most lesznek patent demokraták is. Am vizsgáljuk, hogy fog utóbbi nálunk kialakulni.

Tudnunk kell, hogy minden embernek 2 szülője, 4 nagyszülője, 8 szép-, 16 ös-, 32 déd- és 64 ükszü-leje van. Bár némelyik ős több gyer-

HIREK.

Aggmenház

nyílik meg jövő hó 1-én Marosvásárhelyt. Az ottani Iparos Egylet hozta létre. *Bürger* Albert gyáros, *Bustya* Lajos, *Csiszár* Lajos, *Várad* Árpád és társaik adományából, egyelőre 3 alapítványi helyet töltenek be önhibájukon kívül elszegényedett iparosokkal.

Minden város és vármegye műveltségi fokát: kulturális és humanitárius intézményeinek száma határozza meg.

Ezzel szemben a legtöbb helyen koldusok ezrei lézengenek uton-utfélen, mint-megannyi jajongó vádlója a társadalom és állam nemtörődöm-ségének. Béna végtagjaik meztelenül hagyásával, nyomoruságuk nyilvános leleplezésével provokálják a lépten-nyomon igénybevett áldozatkész-séget és titáni küzdelmet folytatva a közönyösökkel, a csufolkodókkal, az ők nyomorukat megérteni nem tudókkal, valósággal követelődzőkké lesznek, sőt mi több, arrogánsak, szemtelenek azokkal szemben, akiknek tán legkevésbé áll módjukban őket segíteni.

Láttam koldust, ki ezer szitkot szórt felém az égi szentek nevében kért és adott adomány csekélységéért. Láttam olyant, kinek keresetéből egész heremódra élt ép, egészséges családja. Láttam az alkohol átkos szenvedélyében leledzőt, ki nyomorultul összekoldult filléreit kéjes örömmel adta át az első útjában akadt korcsmárosnak.

Láttam „mű” rokkant katonákat, kik seregestől lepve el a vasuti vonatokat, valósággal inzultálják az adakozni nem tudó vagy nem akarókat. Kóborcigányokat, kik ha nem adsz nekik, ellopják, ami a kezük ügyébe akad.

Ejh, de ki is tudná az ilyen adakozásra érdemtelenekeket mind felsorolni!... Vannak nagyon sokan, vannak és számuk sáskamódra nap-nap után szaporodik...

A társadalomnak kötelessége kétségtelenül a megélhetési lehetőségtől önhibájukon kívül megfosztottakat eltartani és nyomoruságukat feledtető méltányos bánásmóddal mindenben segítségükre lenni. Ez ugyan szent kötelessége az érző emberek összességének, de viszont az is kötelessége, hogy az adakozó készség leple alatt bujkáló, kiszípolozó, here-életre vágyóktól magát megszabadítsa.

Létesüljenek tehát az egyenlő köztelherviselés elvén alapítva, állami menhelyek, hol minden arra érdemes elhelyezést nyerjen. Oldassék meg már egyszer radikálisan és közmegelegedésre az oly rég óta vajdó kóborcigány-ügy is. Mentsük meg magunkat a mindenkor molesztálásoktól és gyakori megkárosításoktól úgy, hogy azok, akikről szabadulni kívánunk, abból hasznot huzzanak.

Helyezze el az állam a teljes munkaképtelen koldusokat menhelyekbe, a munkakerülést és a tolvajokat szülő csavargást szüntesse be és végül biztosítson tisztességes megélhetést

a világháború koldulásból élő rokkant katonáinak!...

Hiszen a modern társadalom égbe kiáltó szégyene a mostani koldulás.

(Alsócsernátoni)

— **Mária királyné** — mint tudósítónk írja — az elmúlt vasárnap este 7 órakor Sinaiából kíséretével Szováta-fürdőre érkezett, ahol Marostordamegye alispánja és a fürdő igazgató fogadták. Kíséretében voltak Iliana hercegnő és Lahovary udvarhölgy. Mária királyné — terv szerint — 4 hétig marad e nagyszerű székely fürdőn. Hétfőn reggel vette az első fürdőt a meleg Medvetóban. Délután kísétalt a faluba, hol több házba belátogatott és elbeszélgetett a falusiakkal.

— **A segesvári országos Petőfi ünnepek műsora.** A július 30. és 31-én tartandó segesvári országos Petőfi emlékünnap rendjét a bizottság így állapította meg: Július 29-én a város körül örömtűzek gyulnak, torony-zene és énekszámok, magyar dalok felhangzása hirdeti az ünnep kezdetét. Július hó 30-án reggel zárandoklás a fehéregyházi csataterre. Ott emlékünnap: 1. Dopp-ler: Tied vagyok, énekl valamennyi megjelent férfikar. 2. Megnyitó beszéd, mondja Dózsa Endre, az Erdélyi Irodalmi Társaság elnöke. 3. Festetich: Árvalányhaj... énekl valamennyi férfikar. 4. Emlékbeszéd, tartja Sándor József. 5. Szavaltat. 6. Himnusz, énekl a közönség. Elvonulás az emlékoszlop előtt. 7. Ima, Kirchknopf Gusztáv. 8. Az emlék megkoszorúzása, beszédet mond Bíró Lajos. 9. Mit daloltok... énekl a székelyudvarhelyi Székely Dalárda. Délben társasbéd Segesváron. Július 30-án este a sport telepen ünnepély, melynek során Benedek Elek olvas fel Petőfi életéről. Július 31-én matiné egy segesvári hangverseny teremben. A budapesti Petőfi Társaság a segesvári ünnepen Révay Károllyal, az ősz nagybányai költővel képviselteti magát.

— **Sándor János**, a székelységnek egyik kimagasló vezérférfia, 62 éves korában elhalt Budapesten, hol e hó 19-én nagy részvét mellett temették el. Sándor János Kisküllővármegye és Marostordavármegye főispánja, majd a Székelyföldi Miniszteri Kirendeltség vezetője, orsz. képviselő és belügyminiszter volt. Halála a budapesti vereskereszt kórházban történt, hova betegségére gyógyulást keresni ment. Temetésén amagyar kormánynevében Rakovszky belügyminiszter, a Nemzeti Társas-kör részéről báró Perényi Zsigmond mondott bucsubeszédet.

— **Az ujszékelyi kisajátított földök ünnepélyes birtokbaadása** — tudomásunk szerint — f. hó 24-én fog a helyszínen megtörténni a kellő ünnepségek keretében. Ez alkalomból a kormánynak néhány tagja is eljön. Valószínűleg jelen lesz *Bratianu* Jonel miniszterelnök, *Constantinescu* földművelésügyi-, *Florescu* igazságügyi- és *Vaitoianu* belügy-miniszter. Az ünnepély délelőtt 9 órakor kezdődik.

— **Amerikai és angol unitárius lelkészek** látogatták meg a székelyudvarhelyi unitárius egyház-községet. Dr. *Boros* György egyh. főjegyző kíséretében f. hó 20-án este érkeztek Székelyudvarhelyre. 21-én istentiszteletet tartottak az unitárius templomban, amely alkalommal *Bö-löny* Vilmos lelkész szívélyes szavakkal üdvözölte őket. A külföldi vendégek még aznap folytatták utjukat, hogy Szentmihályt és Marosvásárhelyt is meglátogathassák.

— **A román állampolgárság** elnyerésének megkönnyítésére újabb rendelet van. Az optálás lehetősége e hó 26-án megszűnik. Ezentul mindazok, akik nem kérték a magyar vagy más állampolgárságot, végleg román állampolgárok maradnak. Az idegen állampolgárokat, kik még polgárjogot nem szereztek, felszólítják a folyamodás beadására. Az eddigi eljárások szerint a belügyminiszter az állampolgárságért folyamodók kérését egyénenként bírálta el, de a honpolgárság könnyebb megszerzésére a napokban új rendeletet adott ki, amelyben fölhívja a városok tanácsait, hogy az állampolgárságért folyamodók írásbeli kérvényét vegye át és mindaddig, amíg a minisztérium egységes rendelettel nem intézkedik a kérvények ügyében, a városi sziguranca kötelesek állandó tartózkodási engedéllyel ellátni a román állampolgárságért folyamodó külföldi illetőségű romániai lakosokat. A rendelet szerint az állampolgárságért folyamodóknak kérvényükben föl kell tüntetniök, mióta tartózkodnak Románia területén és csatolniok kell születési anyakönyvi kivonatot, erkölcsi bizonyítványt, házassági bizonyítványt, adófizetői elismervényeket, egy közjegyzői kivonatot, amelyben a folyamodó lemond minden más állampolgárságáról és bejelenti, hogy román állampolgár kíván lenni. A városi tanács, a belügyminiszter 11.986. számú rendelete alapján a folyamodó kérését az okmányokkal egyetemben, visszaadja a kérelmezőknek egy tanácsi végzéssel egyetemben, amelynek alapján a sziguranca a szabad tartózkodási engedélyt kiadja. A városi tanács végzése a belügyminiszter végleges döntéséig állampolgári jogokkal ruhazza föl a folyamodókat. A sziguranca bizonyítványára szükségük van azoknak is, akik már a rendelet megjelenése előtt letelepedési engedélyt szereztek, de a román állampolgárságért csak a legutóbbi rendelet alapján folyamodnak.

— **Tanítóink Craiovában.** 6 heti kurzusra ment el 70 udvarhely-megyei tanító Craiovába. Most kap-tuk tőlük az első hirt. Azt írják többek között: »Vasárnap gyönyörű parkban söröztünk a tanárokkal az intézet számlájára. A tanárok nagyon kedvesek s így a fogadtatás reményen fölüli volt. Szóval a nyaralás egész kellemes, kivéve a nagy hőséget és a kevés alvást. Hallanád micsoda bábeli zúr-zavart csinál éj-félég ez a sok magyar, román, orosz és német tanító a hálóban! E miatt későn alszunk és 5 órakor

meke által is szerepel ősként, a 16. nemzedékre egész természetszerűen kb. 20,000 különböző őst lehet számítani. Tudnunk kell továbbá, hogy az egyes ember ezen ezerekre menő ősknek egyesült véréből származik. Ebből azután mindenki könnyen következtethet.

Történelmi nagy magyar családainak még a leánygáon is magvaszakadt. Teljesen kihalt Szent István, Szent László, Nagy Lajos, Hunyadi Mátyás, II. Rákóczy Ferenc családja. Megmaradt mánásaink legnagyobb része idegen eredetű, akik politikai szolgálataukért (nem egyszer kémkedésért) kaptak nagykiterjedésű birtokokat, bárói, grófi s hercegi rangot.

Ezek az idegenből jött urak megölték azt a szellemet, amely a vezérek korában az egyenlőségben és testvériségben nyilvánult és behozták azt az igaztalanságot, hogy az ország lakóinak nagyobbik része legyen valóságos rabszolga és így ők annál nagyobb kényurként élhettek. A mi vitéz, harcias magyar népünk így elszokott a középkorban a fegyverviseléstől, dolgozott mint a rab és imádkozott. A tatárjárásakor ez először bosszulta meg magát. Nem tudtak védekezni. Feszülettel mentek a tatárok elé, akik le is mészárolták az ország lakosságát.

Ezen azonban nem okultak. Anynyira győztörték saját édestestvéreiket, hogy a székely Dózsa György vezérlete alatt fellázadtak. A lázadás elfojtása után 70 ezer jobbágyot megölték „uraink”, orrukat, füleiket levágták s törvényt hoztak, hogy a nemes eladhatta bárkinek az ő tulajdonát képező jobbágyát. Erre következett Mohács!

A török jól tudta, hogy ezen embertelenségek után nem merik fölfegyverezni a megcsonkított magyar népet, sőt maguk a nemesek sem mernek hazulról elmenni. A török győzelmet aratott és 150 évig ült a nyakunkon.

Nem kellett ezeknek az idegeneknek nemzeti király sem. Zsebre vág-ták az osztrák aranyat és megválasztották Ferdinándot. Az osztrák 392 évig volt ura az országnak.

Ne tévessen meg senkit az a történelmi könyveinkbe becsempészett hazugság, mintha ők a szabadságért küzdöttek volna! Igen ők küzdöttek azért, de „szabadság” alatt a saját kiváltságaik szabad gyakorlatát értették, a néppel azonban sohasem törődtek.

Minden ténykedésükben hajtották őket az az arisztokratikus, vagy inkább feudális vér, mely megakasztotta az országot fejlődésében, távol tartotta egymástól a különféle nyelveken beszélő népeket. Ezek az urak utáltatták meg a románnal, szerbbel, tóttal a magyart.

Nem folytatjuk a bűnös multnak szellőztetését. Ők most olyan útra akarnak térni látszólag és számításból, mely multjukkal, teljes énjükkel és vérükkel ellenkezik. Csinálnak „magyar demokráciát”, hogy megakadályozzák az igazi demokráciának diadalra jutását.

A magyar és székely nép már alig várja, hogy ezek a „demokrata” urak hogyan fogják kieszközölni, hogy a hamisítatlan népakarat jusson döntő befolyásra!

Figyelő.

— **A lakást rongáló** vagy lakbért pontosan nem fizető tisztviselőket is ki lehet lakoltatni — az igazságügyi vezérigazgatóság legújabb körrendelete alapján.

már kelünk. Ujra élvezzük a régi intellektuális életet. A tanulással is haladunk lassan. Vagy talán nem is olyan lassan, mert a tanárok megvannak elégedve. 7—11-ig vagyunk órán és délután szünet. A koszt is elég jó, különösen mikor mi, magyarok főzünk. Gyümölcs rengeteg van és nem drága...

— **Jólelkű falusfelek.** Annak idején megírtuk volt a „Székely Hírek” tudósítója révén, hogy Nyárádköszvényesen 4 gazda vagyonát a tüzvész megemésztette. Ezek közt van Kovács Albert hadirokkant, akinek 2 tehene is bennégett. Most tudósítónk arról értesít, hogy Nyárádköszvényes község jólelkű lakói — közös adakozás útján — Kovács segítségére siettek és a 9 gyermekes hadirokkantnak lényegyes összeget gyűjtöttek s ellátták a legszükségesebb gazdasági eszközökkel is. Ez az emberszeretettől áthatott szép tett, önmagát és székely népünk hagyományos meleg érzelmeit dicséri.

— **Felhívás a szülőkhöz.** A nyári szünidőre hazajönni szándékozó külföldön tanulók szülőit és hozzátartozóit e helyen figyelmezteti az odorheiu-székelyudvarhelyi Siguranța főnöksége, hogy a követési vizum akadálytalan megszerzéséhez érdeklőben, forduljanak közvetlenül a Siguranțăhoz, hol a szükséges felvilágosításokat megadják s így hazatérni ohajtó hozzátartozójuk a vizumot soronkívül fogja az illetékes konzulátusnál elnyerni.

— **Virág- és konyhakertészeti kiállítás** terveznek Marosvásárhelyt, a Székelyföldi Iparmúzeum helyiségében. Roha Róbert városi virág- és kertgazdasági kertész áll az ügy élén.

— **A leu ára** Budapesten e hó 19-én 8 korona 10 fillér volt a tőzsdén.

— **A hálás ipartársulat.** A marosvásárhelyi csizmakészítő ipartársulat érdemes elnöke Bálinth János tiszteletére tegnap este házi ünnepélyt rendezett és a társulat körül szerzett érdemeinek elismerésül, arcképét megfestve, díszülés keretében leplezte. Ezután pedig a Bányai-féle vendéglőben vacsorát rendeztek.

— **Nagy tűz** volt Kézdivásárhelyt, a Kanta városrészben. Tuzson Mihály csizmadia lakásán keletkezett s később a kantai templom zsindegy fedélzete is tüzet fogott. Ezt azonban Percze Ferenc szabadságon levő katona — pusztá kézzel — vevén le a tüzes zsindegyeket — lokalizálta. Különben a derék tűzoltóság, államrendőrség, katonaság és polgárság ügyességének, buzgóságának köszönhető, hogy a nagy erővel dolgozó északkeleti szélviharban is rövidesen elfojtották a fel-felkapó veszedelmes elemet.

— **Csakis igazolvánnyal** lehet a tisztviselői kert-telepre belépni ezentul. A kerttulajdonosok már mindannyian megkapták igazolványukat, melyet az ellenőrzéssel megbízott mezőőröknek esetenként mindenki köteles előmutatni. Így — előre láthatólag — a sok káreset csökkenni fog.

— **Repatriált Gráczy Ferenc,** Nagykükküllő várm. volt tanfelügyelője, kibén a népoktatás nagytehetségű munkását veszítetiük el.

— **A bécsi kenyér- és husárok.** Bécsben a 125 dekagramos kenyér árát 1530 koronáról 1700-ra emelték, a zsemlye árát 90 koronáról 100-ra, a fehér kenyér árát 640 koronáról 780-ra. A marhahús ára 4—7000 korona, sütni való 5—9000, borjúhús 4500—7600, sertéshús 7800—9400, szalonna 9—9400, zsir 8400—9200, füstölthús 8500—9600 korona kilónként.

— **A székely nyakasság** nem egyszer követelt már életet áldozatul. Ez történt Marostordavármegyében Márkod község határában is e hó 19-én. Az ugynevezett „itató”-nál fürdött Bodosi István székely legény több társával, kik figyelmeztették, hogy ne menjen a „bolygó”-ba. Bodosi azonban csak azért is beleuszt a forratagos részbe; így akarván kimutatni a székely virtust. A hullámok elragadták és pár pillanat alatt elmerült. Mire társai mentésére siettek, a nyakas székely halott volt. Kár, nagyon kár érte. Okosabb dologért is feláldozhatta volna drága életét.

— **A telekkönyvi bekebelezések,** illetve átírások igen nagy késedelmet szenvednek amiatt, hogy az eladott ingatlanok vételára után az 1 százalékos forgalmi illetéket nem fizetik s az arról szóló nyugtát a bekebelezési kérvényhez csatolni, elmulasztják. Ez év június 17-éről ugyanis belügyminiszteri rendelet intézkedik, hogy az 5 százalékos állami és 2 százalékos községi adón kívül, az ingatlanok vételára után, 1 százalékos forgalmi adó is fizetendő.

— **Új járvány** lépett fel Székelyudvarhely városban; a football járvány. A pályákban lévő kivételével itten gyermekek, diákok rugják a gumilabdát, annak hiányában fadarabokat, köveket stb. S ez a játék folyik minden utcában. A járvány következtében bezúzódnak az ablakok s eltekintve a házi urak káromkodásaitól, az utcán való járkálás életveszedelemmel jár. Ez a járvány annyira nagymérvű már, hogy kezd a felnőttekre is elragadni. Gyufaskatulyákat, szivar- s cigarettavégeket rugdosnak el s némelyik már szép gyakorlatra tett szert. Egy kiváló szakférfi nyilatkozata szerint ezt a járványt sokkal könnyebben és egyszerűbben lehetne elfojtani, mint a vörhenyjárványt. A városi tanács öntöztesse mindennap legalább kétszer a város utcáit. A nedves utcákon csökkenni fog a footballjárvány, sőt por sem lesz. (Beküldetett.)

— **A nagyenyedi Hangya Központ** 1000 leut utalt ki Szabó Gábor alispánnak az udvarhelymegyei jégkárosult községek felsegélyezésére.

— **A szolgagyerek boszuja.** Sági Lajos székelyhajnóci 13 éves pásztorgyerek szörnyű boszút állott gazdáján, ki valami csinytevés miatt megverte és elkergetéssel fenyegette. A gonosz lelkű fickó a minap az őrzetere bizott két szép svájci tehenet beteretle a lucernásba. Az egyik tehen szarvára cédulát kötött,

amelyre ezt írta: „Megvert, sokat sirtam. Most sirjon gazdám is a tehenek után.” A boszuálló gyerek megszökött. Mikor a késő éjjeli órákban keresésére mentek, már csak a két drága tehen hulláját találták meg a lucernásban; halálra ették magukat. A lelkiismeretlen fiut mindenfelé körözik, hogy méltó büntetésben részesüljön hitvány tetteért.

— **Az oroszországi éhínség.** Genfből jelentik: Nansen, a nemzetközi segítőakció vezetője borzalmas statisztikát közölte a krími éhínségről. Julius 4-én 370.000 éhező volt, köztük 85.000 gyermek. A halálozási arány 50 százaléka vagyis a lakosság fele kipusztult. Számos falu lakossága egészen kihalt. A segítőakció 60.000 felnőttet és 100.000 gyermeket lát el élelmiszerekkel.

— **Az állami tisztviselők** — bukaresti célzatos hírek szerint — 75 százalékos törzsfizetés-emelésben részesülnek. A pénzügyminiszter — állítólag — kijelentette, hogy az állam súlyos pénzügyi helyzetére való tekintettel, ezidőszert ennél többet adni nem lehet. A tisztviselői túlzott követelések teljesítése képtelenség.

— **Hű barát.** Mihályi József bögözi születésű mulakatos most jött haza néhány hétre Amerikából. Amikor látta, hogy barátja: Demeter Domokos jogvégzett népköltő nagy nyomorúságában gyalog hordja be Székelyudvarhelyre a tojást és a vaját eladásra, 4000 leu összeggel tőltő-talpig felruházta s egyebekben is segítségére sietett. Az önzetlen jó barátok — habár ritkák — úgy látszik még sem vesztek ki egészen...

— **Szatmár** új nevet kapott. Az orsz. statisztikai hivatal helységnévtára szerint — Satu-Mare helyett Satmár lesz ezután a neve.

— **Hol vagyunk mi még ettől?** — Igen érdekes adatokat tartalmaz az Egyesült Államok 1920. évi statisztikája az amerikai mezőgazdaságban fölhasznált automobilookról és motoros vontatókról, mezőgazdasági gépekről, telefonokról, a villamosság, a gázvilágítás és vízvezeték elterjedtségéről. A számok azt mutatják, hogy az amerikai farmer alaposan kihasználja a technika segédeszközeit akkor is, ha azok nem kényelmi és fényűzési célokat szolgálnak. A statisztika adatai szerint 2,498,493 farmernek házába volt a telefon bevezetve, ami az Egyesült Államok 13,411,379 távbeszélőjének körülbelül egyötöde. Az ország 7,904,400 automobillja közül 2,146,362 volt farmerek kezén. A farmokon használt gépek és szerszámok száma 1919-től 1920-ig megháromszorozódott, amennyiben összértéke 1,265,000,000 dollárról 3,105,000,000 dollárra emelkedett. Ezzel szemben csökkent a farmokon a lovak száma úgy, hogy összértékük 2,084,000,000 dollárról 1,782,000,000 dollárra esett, — holott az összes többi gazdasági állatok száma és értéke növekedett. Így a juhok összértéke 70 százalékkal, a baromfié 141 százalékkal, a szarvasmarháké 143, a sertéseké 148 és a kecskéké 184 százalékkal.

— **Veszett eb** marta meg Dr Váró Géza ügyvéd szolgáját. A gyanus ebet Dr Váró azonnal elpusztította. A boncolás alkalmával Dénes Samu állatorvos megállapította, hogy veszettségről van szó, amiért a szol-

gát azonnal a kolozsvári Pasteur-intézetbe szállították. Az ebzárlat dacára Székelyudvarhely város utcáin falkaszámra garázdálkodnak a kutyák, amely csöppet sem bizonyítja, hogy az ebtulajdonosok respektálnák a hatóság rendelkezéseit.

— **A szociális reformok** keresztülvitelére társaság alakult Bukarestben Nagyrománia kiváló férfaiából nemzetiségre való tekintet nélkül. A társaság kéthavonként megjelenő vaskos kötetben számol be munkásságáról és leközi a kiválóbb irodalmi termékeket. Az évi tagsági díj 150 leu. Címe: Arhiva pentru știința și reforma socială, București, Calea Victoriei, 102.

— **Szárnyas repülőgép.** Minden hozzáértő tisztában van azzal, hogy a repülőgép mai formájában, amikor egy merev, sárkányszerű felületet csak úgy tudunk a levegőben tartani, hogy nagy sebességet adunk neki (legkevesebb 80 km. óránként) és amikor a le- és fölszálláshoz egy nagy sík területre van szükség, nem tökéletes. Máig csak száguldani tudunk a levegőben, lebegni nem, le- szállásnál fokozódik a sebesség ahelyett, hogy csökkenteni lehetne, ami a leszállást nehezíti és veszélyessé teszi. Érthető és természetes a törekvés a mozgó szárnyval való repülésre, amelyet eddig technikailag nem tudtak megoldani. Az a most érkezett milánói hír, amely szerint egy Antoni nevű olasz mérnök kísérleteket mutatott be átváltható mozgó szárnyakkal, még nem megoldás, de minden esetre nagy lépés a tökéletesedés felé.

— **Donatón nem merek utazni** Székelykocsárdon át Marosvásárhely felé. Nem, mert bizonyára Kocsárdon kell háljak. A vásárhelyi vonat újabban oly pontos, hogy még a gyorsvonatra is fütyül. Ott hagyja az utasait Kocsárdon és másnap délig cipelhetik a csomagjaikat az állomás körül. Laptársunk: a „Székely Napló” már kénytelen volt külön rovatot nyitni, a tapasztalt mizériák ecseteléseire. Pedig hát egy rövidke rendelkezéssel az egész nagy bajon segíteni lehetne.

Szerkesztői üzenetek.

P. Sz. B. B. Megkaptuk. Hálás köszönet és üdvözlét!

Munkatárs. Híreket minél többet küldhet. Ne várja, hogy más megírja. A hanyagolás vétek a közérdek kárára. Minket minden érdekel, ami székely népünk körében történik, vagy ott történnie kellene.

Odorheiu r. t. város tanácsától.
Szám: 2636 922. k. i.

Hirdetmény.

A városi tanács a külügyminiszter ur 3522. számú rendelete alapján közhírré teszi, hogy 1922. évi július hó 26-án lejár a trianoni béke szerződés melléklete 238. cikk 11. §-ának határideje. Ezen cikk előírja, hogy mindazok a biztosítások összegére, melyek magyarországi biztosító intézeteknél lettek kötve és már lejártak, az igény akár személyesen, akár meghatalmazott által bejelentendő. Ezen jog biztosítására elegendő egy egyszerű közlés a biztosító intézethez a felek részéről, hogy a biztosítási összeget a magyar kormánytól igénylik.
Odorheiu, 1922. évi július hó 19-én.
A városi tanács.

Dela primpretorul plasei Praid.
Szám: 1079—1922.

Pályázati hirdetés.

Odorheiu vármegye praidi járásban áthelyezés folytán megüresedett **corundi segédjegyzői állásra** nyilvános pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást ernyerni ohajtják, hogy képesítési okmány és esetleg szolgálati bizonyítvánnyal szabályszerűen felszerelt pályázati kérésüket Odorheiu vármegye Prefectjéhez címezve, hivatalomnál a f. év augusztus hó 5-én d. e. 12 óráig nyújtják be. A határidő leteltével beadott pályázati kéréseket nem fogadom el. E hirdetésben jelzett állást Prefect ur kinevezés folytán fogja betölteni.

A segédjegyzői állás javadalma a Gazeta Oficiala 1921. évi 5. számában a belügyminisztérium államtitkársága által kibocsátott körrendeletben van megállapítva.

A jegyzőséghez csak Corund nagyközség tartozik.

Praid, 1922. július 17.

Bartha primpretor.

Csomagolópapíros

nagyban és kicsinyben kilószámra olcsón eladó. Cím e lap kiadóhivatalában.

Női ruhák,

pongyolák, bluzok, női-, férfi-, gyermek fehérneműek, menyasszonyi ke-lengyék

kabátok és kosztümök

legkényesebb estélyi és utcai ruhák olcsón, pontosan a legújabb divat szerint készülnek; átalakításokat lelkiismeretesen végez:

Dolbig Keresztélyné
Sz.-udvarhely, Str. Horea
(Kornis-u.) 14. szám alatt
(emelet)

Bolti 2 üveges-

szekrény polcokkal és fiókokkal eladó. Hol? Megmondja e lap kiadóhivatala.

Divatos és jó butor

kapható **Székely János** műbutor- és épületasztalosnál Odorheiu-Székelyudvarhelyt, Printul Mîrcea (Petőfi-utca) 1. sz. Koronavendéglő udvarában.
1—5

Eladó egy teljes hálószoba butor, márványos mosdóval, nagy tűkörrel. Cím: a kiadóhivatalban.

Kottatartó állvány

szabályozó csavarral eladó. Cím e lap kiadóhivatalában.

Román és magyar szövegű

„Adásvevési szerződés”

ugyszintén román szövegű **anyakönyvi kivonatok,**

valamint más közhasználatu nyomtatványok készen kaphatók a „Székely Hírek” kiadóhivatalában.

Szám: 246—1922,

Kopó-árverés.

Feliceni-n e hó 24-én d. e. 9 órakor egy fekete színű (nyakán, lábán fehér) gazdátlan kopó nyilvános árverésen elfog adatni.

Feliceni 4. Julie 1922.

Molnár Andor.

körjegyző

BODEGA.

A nagyérdemű közönség szives figyelmébe és jóakaratu pártfogásába ajánlom, hogy Odorheiu-Székelyudvarhelyt, Boulevard Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 16. szám alatt

borozó üzletet nyitottam.

Küüllőmenti kitűnő fajborok (literenként 8 leutól kezdve), mindennemű hideg és melegételek, finom édesített italok, a legkülönbözőbb likörök, cognac, tearum, borok és szeszesitalok nagyban és kicsinyben, **előpataki és felsőrákosi ásványvizek** stb. a legolcsóbb árak mellett állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Készleges szolgálattal:

IFJ. KASSAY F. DÉNES.

Járványok idején

„ÉLET KÖNYVE” nélkülözhetetlen.

Csak 20 leu ! Egy jó tanács ! Csak 20 leu
is aranyat ér. Az „Élet könyvé”ben sok ezer jó tanács van az élet és egészség föntartásához.

Még néhány darab kapható

„Udvarhelyvármegye”
Nemes Családjai”-ból

a „Székely Hírek” kiadóhivatalában.

Eladó Parajd községben, a fő- utcában jó forgalmu vendéglő, kávéház és szálloda teljes berendezéssel, jó karban levő épületekkel és nagy kerttel együtt. Fel-tételek megtudhatók Dr Telegdy Ist-ván marosvásárhelyi ügyvédnél.

CSÉPLŐGARNITURÁK

és más mezőgazdasági, valamint ipari gépek azonnal szállít-hatók saját raktáramból. Cséplőgépeim HOFFHER, SCHRANTZ, valamint MÁV. gyártmányuak, alig használt, fiatal és modern, gyűrűs- és golyós-csapágyu gépek, 720 mm-től 1400 mm-ig. Ugyanolyan gyártmányu herefejtők, tengerifejtők és kazalazók, valamint Hoffher-féle „Itália” szena- és szalma-préselő gépek. — **Hajtóerők:** benzin-, nyersolaj-, szivógáz- és gőzlokomobilok különböző nagyságban, vagyis 3 HP-től 25 HP-ig. Benzin-motoros magánjáró fűrészelők, fűrészelő és ha-sító favágógépek. Centrifugál és más építőszivattyúk 1”-től 8”-ig.

Érdeklődő feleknek levélbéli vagy személyes megkereséseikre felvilágosítással szolgál:

BLEIER SÁMUEL

mezőgazdasági gépműhelye

TARGU-MURES (MAROSVÁSÁRHELY) STRADA CALARA-SILOR (KOSSUTH LAJOS-UTCA) No. 96.

Ön tartozik

a székelység pártoktól független politikai újságára sürgősen előfizetni s azt ismerősei körében terjeszteni. Ezzel minden székely ön-magának és az ösz-szeségnek tartozik.

Rhol székelyek csak laknak:
„Székely Hírek”-et olvasnak!

Előfizetés negyedévre csak 12 leu 50 bani. Cím: „Székely Hírek” Odor-heiu-Secuesc (Székelyudvarhely).

4 középiskolát

végzett fiut tanulónak felvesz **Bodrogi és Hirsch** fűszerüzlete B. Reg. Ferd. (Kossuth-u)

Californiai CSEMEGE-CONZERV

különlegesség

Biztos, csálhatatlan háziszér székrekedés ellen. Nem orvosság, hanem nyálánság, melynek meglepő a hatása. Tisztítja a vért, erősít, fiatalít, meghosszabbítja az életet. Megrendelhető a pénz beküldése ellenében negyed kgos adag 55 leu, fél kgos adag 110 leu, egy kgos 210 leu bérmentve.

Edelmann Márk, Nagyvárad
23—100 Vámház-u. 53.

No 1093 »Nyugat« hirdetés.

FIGYELEM!

Asztalos, la-katos, ko-vács, kőműves

szerszámok érkeztek

Németországból, a leg-olcsóbb napiárban kaphatók nagy választékban. Mindennemű zománc-edény, konyha felszerelési cikkek, épü-

let- és butorvasalások, cipész kellékek. A vidéki kereskedők leg-olcsóbb bevásárlási forrása. —

FRITZ KÁROLY

vas és bórkereskedő.

Mindennap megjelenik

Nagyváradon a

Törvények, Rendeletek

jogi és közgazdasági lap. A Monitorul Oficial magyar fordítása, gazdag közgazdasági és jogi tartalommal. Előfizetési ár egész évre 300, félévre 150, negyedévre 75 leu. Hirdetéseket ugyanott felvesz a kiadóhivatal. —

Falun,

hol nincs orvos, segítségül az „Élet könyve” nélkülözhetetlen. Kapható a „Székely Hírek” kiadóhivatalában

FIGYELEM!

Van szerencsém értesíteni a T. vásárló közönséget, hogy nagyon **szép és finom kivitelű iz-léses svájci zseb, ébresztő, diszkrét resztő, valamint fali óráim** érkeztek

és olcsó árban kaphatók. Állandó rak-táron tartok továbbá izléses arany jegy-gyűrűket, kőves gyü-rűket, függőket, arany nyakláncokat, karkötőket, izléses és olcsó ezüstdublé függőket stb.

Minden e szak-mába vágó mun-kát jutányosan és panto-san teljesítek, miért is a közönség szives párt-fogását továbbra is kérem: Tisztelettel

Izákovits Bernát
Odorheiu, Deák-tér 12. szám.